

Perheen perusteet 3. osa

opettaja rabbi J.Melamed 2013

Jatkamme opiskelua avioliitosta juutalaisten näkökulmasta. Viime kerralla me käsitelimme sitä, millä tavalla me teemme valintoja, ja millä perusteilla meidän pitää valita itsellemme aviopuolisoa. Tänään käsittelemme avioliiton ensimmäistä vaihetta, ja mistä kaikki ongelmat alkavat.

Ensin mies valitsee itselleen parhaaksi katsomansa vaimon. He pitävät häitä, ja häissä kaikki onnittelevat heitä. Pidetään onnittelupuheita, ja sulhanen saa kuulla, miten hyvä vaimo hänellä onkaan. Myös morsian kuulee puheista saaneensa hyvän aviomiehen. Heille molemmille voi tulla vääriä johtopäätöksiä, kuten se, että aviopuolisossa ei voi olla mitään virheitä. Ei kukaan häissä mainitse, että tämä on hyvä mies, mutta yksi ongelma hänellä on: hän on hirveän pikavihainen. Ei kukaan häissä mainitse, että morsian on kaunis mutta pikkuisen laiska. Tämän takia avioliitossa voi alkuvaiheessa tulla pettymyksiä.

Toinen asia, mitä pitää ottaa huomioon, kun tuleva vaimo ja aviomies seurustelevat ennen avioliittoa. Heillä on rakkauden tunteita ja he niin kuin lentävät rakkauden siivillä. Heille voi tulla kuvitelma, että avioliitto on ikuinen rakkauden tunne. Voi tulla käsitys, että kun menemme naimisiin, niin elämme perheenä aina ja ikuisesti rakastavan ihmisen kanssa, ja hänessä ei ole minkäänlaisia virheitä. Sellaisiakin odotuksia voi olla, että seksuaalisuus ratkaisee kaikki perheen ongelmat. Nämä odotukset voivat hajota, kun naimisiin mentyä koetaan pettymyksiä. Miksi näin voi tapahtua? Koska odotukset liittyvät yleensä siihen, että odotetaan toisen tekevän jotain.

Me luemme Kirjoituksista, että Saara nimitti aviomiestänsä herraksi. Luemme myös, että vaimot olkaa alamaisia miehelle. Tämän perusteella mies voi kuvitella, että kun hän tulee kotiin, häntä odottaa aina rakastava vaimo, joka toteuttaa miehen jokaisen toiveen. Ja parempi, jos hän osaa toteuttaa niitä jo ennakolta. Ja tämä on vaimolle ilo, koska hänen tehtävänsä on tuottaa miehelle iloa ja miellyttää häntä. Onko tämä todistus rakkaudesta? Joskus kun tapaan miehen, kysyn häneltä: rakastatko sinä omaa vaimoasi. Saan vastaukseksi, että kyllä rakastan. Hän tekee hyvää ruokaa, pitää talon puhtaana ja on hyvä myös sängyssä. Hän on loistava kaikessa.

Tämä muistuttaa sananlaskua, jossa kerrotaan, kuinka rabbi näkee opetuslapsensa, joka on syönyt kalaa. Opetuslapsi oli syönyt mielellään ja oli nähtävissä, että ruokailusta oli tullut hyvä olo. Rabbi kysyy opetuslapselta, että tykkäätkö sinä kalasta. Hän vastaa: kyllä. Rabbi sanoo, että jos sinä olisit rakastunut kalaa, sinä olisit järjestänyt sille uima-altaan, missä on lämmintä vettä.

Sinä olisit huolehtinut siitä, ja ruokkinut sitä. Mutta nyt sinä rakastat vain itseäsi. Kala antaa sinulle hyvän olon, ja sinä rakastat itseäsi. Tällä vertauskuvalla voi puhua myös omasta perhe-elämästä. Kyllä on mukavaa, kun on puhdas talo ja hyvä ruoka. Se mikä antaa meille hyvän olon ja miellyttää meitä, sitä me rakastamme. Mutta todellisuudessa me silloin rakastamme itseämme. Sen takia meitä odottaa suuri pettymys.

Me emme rakasta lähimmäistä. Keskitymme siihen, mitä haluamme saada lähimmäiseltä - kun minä menen naimisiin, minulla on talo ja hyvää ruokaa, ja aviollinen suhde sängyssä. - Ja voimme kuvitella, että morsian ajattelee samalla tavalla - kun minä menen naimisiin, saan miehen, joka tuo kotiin suuren palkan. Voin ostaa vaatteita ja pukeutua hienosti. Ja kesällä me voimme matkustaa. Ja hän opettaa minulle Tooran Sanaa. - Näemme, että nainen uskoo toisen ihmisen toteuttavan odotuksensa.

Mies tulee kotiin töiden jälkeen ja hän haluaa syödä illallista. Kotona odottavalla vaimolla on omia odotuksia. Hän ajattelee, mihin kauppaan menisi ostamaan hienon mekon ja mitä Tooran Sanaa mies tänään opettaa. Lopputuloksena heille tulee kohdatessaan riita ja erimielisyyksiä.

Kun nuori nainen ennen avioliittoa menee treffeille tapaamaan tulevaa miestä, hän valmistautuu ja pukeutuu hyvin, että hänen ulkonäkönsä olisi paras. Hän yrittää olla rauhallinen, kiltti ja miellyttävä. Miehele tulee yllätyksenä, että hän onkin äkkipikainen ja itsepäinen, ja hänessä ilmenee muita luonteenpiirteitä, joita ei aiemmin ollut. Ja joskus käy niin, että vaimo ei ymmärrä Tooran Sanaa, jota aviopuoliso hänelle selittää. Lisäksi ilmenee, että kaikki miehen vitsit eivät olekaan hauskoja. Eikä kaikki vaimon valmistama ruoka olekaan hyvää. Vaimo on yrittänyt järjestää kaikki kotona hyvin. Miehen vaatteet ovat hyllyllä järjestyksessä ja mies sanoo hänelle: Missä minun vaatteeni ovat? En löydä mitään. En ymmärrä tätä järjestystä, jonka olet talossa tehnyt. Miten nuo verhot näyttävät noin tyhmältä?

Silloin voi tapahtua niin, että kumpikin aviopuoliso tuntee itsensä perheessä hyvin yksinäiseksi. Mies kokee parhaimmaksi lähteä kaverien luokse, missä on ennenkin viettänyt aikaansa. Nainen katsoo parhaimmaksi mennä omien ystävien luokse; tytöt ymmärtävät häntä aina.

Jos me avioliittoon mennessä pidämme lähtökohtana, että jotkut ongelmat voi ratkaista, miksi ne sitten eivät ratkea, vaan niitä tulee lisää? Yksinäinen mies ei perheessä voi enää jakaa ja osoittaa rakkautta vaimoa kohtaan. Molemmat aviopuolisot ajattelevat, että mitä nyt tapahtuu. He olivat molemmat rakastuneita toisiinsa, ja nyt he vain valittavat toisistaan. Tulee suuria ongelmia.

Loukkaamisen jälkeen voi syntyä vihaa ja katkeruutta. Tästä alkavat avioliiton riidat ja avioliitto ratkeaa.

Ongelma on siinä, että kun me odotamme avioliittoa, me kuvittelemme, että avioliitossa kaikki ongelmat lähtevät ja niitä pystyy helposti ratkaisemaan. Todellisuudessa avioliitto on perustus, missä voi lähteä purkamaan ongelmia yhdessä. Talmud puhuu meille, että me tulemme tähän maailmaan tekemään työtä, ja tuleva maailma on meille palkkiona. Ja tätä työtä on helpompi tehdä avioliitossa. Mutta meidän pitää solmia avioliitto.

Toinen ongelma on se, että rakkaus ei ole sana vaan se on antamista. Silloin kun ihminen on kiitollinen kaikesta hyvästä, mitä hän saa, hän kokee toiselta ihmiseltä rakkautta itseään kohtaan. Sen jälkeen hän pystyy rakastamaan toista ihmistä ja osoittamaan rakkautta.

Tämä luottamus ja uskollisuuden tunne ei synny tyhjästä. Se ei voi olla hedelmää seurusteluajasta, jolloin ollaan puun alla ja ihastellaan toisiaan. Sen takia avioliiton ensimmäinen vaihe on vaikea. On turha odottaa, että aina leijumme rakkauden tunteen keskellä.

Muistamme Kirjoituksista, että Rebekka ja Iisak menivät naimisiin heti tapaamisensa jälkeen. Avioliitto alkaa, kun kaksi ihmistä antaa lupauksia ja pyhittää itseään toista varten. Rakkaus voi tulla myöhemminkin. Rakkaus tulee, kun ihminen näkee toisen ihmisen elämän kautta, että tämä välittää ja on uskollinen hänelle. Kun tämä pyhyys pystytään todistamaan toiselle tekojen kautta, sen jälkeen rakkaus tulee.

Talmud velvoittaa miestä. Miehen pitää rakastaa omaa vaimoaan kuin itseään, ja kunnioittaa vaimoa enemmän kuin itseään. Mitä se tarkoittaa? Se tarkoittaa, että hän pitää huolta kaikista vaimon tarpeista enemmän kuin omistaan. Hänen pitää tehdä sellainen järjestys itsensä ympärille, että vaimo ei kokisi vain oman miehensä kunnioitusta, vaan myös muiden ympärillä olevien ihmisten kunnioituksen. Sen takia miehen pitää käydä kovan koulutuksen kautta, korottaa omaa itsetuntoa ja puolustaa omaa vaimoa.

Silloin kun vaimo kokee, että mies pitää hänestä huolta, se on ensimmäinen askel rakkauden tunteen syntymiseen. Ilman tätä alkua on vaikea rakentaa tulevaisuutta.

Malakia puhuu omasta vaimosta 2: 14. Jakeen ensimmäinen osa puhuu ystävästä, että siinä on minun liittoni alku. Liiton vaimon asema on toinen, missä syntyy luottamus ja kunnioitus. Jakeen loppuosa on heprean kielellä hiukan erilainen kuin suomenkielinen. Suomenkielinen teksti on: ”Vaikka hän on sinun puoliso,

sinun aviovaimosi.” Heprean kielessä ei käytetä sanaa vaimo eikä puoliso. Heprean kielellä sanotaan. ”Vaikka hän on sinun ystäväsi, sinun liittosi nainen.” Mies tulee kotiin ja näkee, että pöytä on ei ole hyvin puhdistettu. Tai paita ei ollut hyvin silitetty. Hän alkaa ajattelemaan, että millaisen vaimon hän on ottanut itselleen. Voi syntyä viha, katkeruus ja riita. Ja myös pettymys, koska odotukset avioliitosta olivat, että se on paratiisielämää.

Viisaat puhuvat, että jos sinun vaimosi on lyhytvartinen, kumarru ja kuiskaa hänen korvaansa. He sanovat, että laskeudu yksi askel alas ja mene naimisiin. He sanovat, että jos vaimolla on jonkinlaisia virheitä ja hän ei ole täydellinen, se on miehelle siunaukseksi. Kun sinä näet lähimmäisessäsi virheitä, muista silloin omat virheesi. Tämä vaimo, joka ei osaa siivota pöytää eikä silittää paitaa kunnolla - ajattele - tämä nainen on mennyt naimisiin minun kanssani. Minähän olen hirviö. Hänellä on vaikeuksia silitysraudan kanssa, mutta minulla on vaikeuksia oman vihani kanssa.

Kun me haluamme välttää suurempia ongelmia perheessä, pitää ensisijaisesti katsoa itseä, ja sen jälkeen omaa puolisoaan.